

KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE EELHINNANG

Imara külas Rähni (72101:002:0326) detailplaneeringule

08.10.2024
Täiendatud 20.12.2024

1. Kavandatav tegevus, selle asukoht ning seos strateegiliste planeerimisdokumentidega:

Käesolev eelhindang on antud Saaremaa vallas Imara külas Rähni detailplaneeringule. Detailplaneeringu ala hõlmab Imara külas osa Rähni (katastritunnus 72101:002:0326, sihtotstarve maatulundusmaa 70% ja ärimaa 30%, pindala 20 464 m²) katastriüksust. Lisaks kaasatakse planeeringualasse munitsipaalomandis juurdepääsutee Pagila tee 7210009 (katastritunnus 72101:002:0920) ja osa Pagila katastriüksusest (katastritunnus 72101:002:0739, sihtotstarve üldkasutatav maa 100%). Planeeringuala suurus on ca 1,1 ha.

Planeeritav maaüksus asub kehtiva Salme Vallavolikogu 22. septembri 2003. a määrusega nr 16 kehtestatud Salme valla ranna-alade osaüldplaneeringu (edaspidi *üldplaneering*) alal. Vastavalt üldplaneeringu planeeringulahenduse kaardile asub Rähni katastriüksus ärimaa juhtotstarbega alal ja Pagila katastriüksus asub puhke- ja virgestusmaa juhtotstarbega alal. Detailplaneeringuga kavandatakse elamu ja abihoonete ehitamist. Üldplaneeringu kohaselt on maatulundusmaa igale katastriüksusele võimalik ehitada üks ühepereelamu ning selle juurde kuni viis majapidamiseks vajaminevat kõrval- ja abihoonet. Juhul kui maatulundusmaal ehitamisõigust taotleb kinnistu kattub osaliselt või täielikult säilitamisele kuuluva loodusväärtuslike maastike ja koosluste võrgustikuga või kaitsemetsaga tuleb koostada detailplaneering ja keskkonnamõtjude hindamine hoonestusele parima asukoha leidmiseks, et kahjustused looduskeskkonnale oleksid minimaalsed. Detailplaneeringuga ja keskkonnamõtjude hindamisel tuleb tagada Natura 2000 alade, pärandkoosluste, vääriselupaikade, kaitsemetsade, ja märgalade kasutustingimuste, kohustuste ja kaitsekorralduskavadega arvestamine. Keskkonnamemorandumi alusel ja kooskõlastatult keskkonnateenistusega võib keskkonnamõtju hindamise nõudest loobuda asendades selle detailplaneeringuga kehtestatud keskkonnakaitseliste tingimustega.

Üldplaneeringuga ranna ehituskeeluvööndi ulatust planeeringuala ulatuses vähendatud ei ole, kehtib seadusejärgne ehituskeeluvöönd. Üldplaneeringu kohaselt tuleb koostada detailplaneering ehituskeeluvööndisse jääva taluhoonestuse taastamiseks algses kohas. Üldplaneeringu planeeringulahenduse kaardi alusel on Rähni katastriüksusel loodusväärtusega ala.

Detailplaneeringu eesmärgiks on ehitusõiguse määramine elamu ning kõrvalhoone rajamiseks ning selleks ehituskeeluvööndi vähendamine, arhitektuursete tingimuste, liikluskorralduse põhimõtete, tehnovõrkude, hoonestuse ja haljastuse põhimõtete ning ulatuse määramine ja keskkonnatingimuste seadmine planeeringuga kavandatu elluviimiseks.

Planeeringuala piirneb läänest Põllu-Lõuka (katastritunnus 72101:002:0299, 100% maatulundusmaa), läänest ja lõunast Pagila (katastritunnus 72101:002:0739, 100% üldkasutatav maa) ning idast Läänemerega.

Saare maakonnaplaneeringu 2030+ (kehtestatud riigihalduse ministri 27.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/94) ruumiliste väärtuste kaardi alusel asub planeeringuala väärtuslikul maastikul ja hoiualal.

Maakonnaplaneeringu seletuskirjas on välja toodud üldised tingimused väärtuslike maastike säilitamiseks:

- Saarte traditsioonilise maastikupildi säilitamiseks on määrava tähtsusega pärandkoosluste (loopealsed, puisniidud, rannaniidud, aruniidud) jätkuv majandamine ja vajadusel taastamine. Põllu-, heina- ja karjamaad on vajalik hoida kasutuses.
- Hoida traditsioonilist maastikustruktuuri (üldine maakonna asustumuster, külade struktuur, teedevõrgustik ja maastiku väikeelemendid).
- Teede ja liinirajatiste asukohavalikul eelistada olemasolevaid trasse/koridore – teid, pinnasteid, elektriliine; õhuliinidele eelistada maakaableid.
- Maastikulised väikevormid nagu kiviaiad, tarad, üksikud puud ja väiksemad puudegrupid, alleed, kivihunnikud, endised talukohad, kui maastikku kujundavad elemendid, tuleb säilitada.
- Kompaktse hoonestusega alade asukohavalik väärtuslikel maastikel toimub ainult üldplaneeringu alusel.
- Maakondliku ja piirkondliku tähtsusega väärtuslikud maastikud ei ole takistuseks kaevandamislubade taotlemisel ja andmisel õigusaktides sätestatud korras ja tingimustel.

Üldplaneeringu maakasutuse kaardi järgi ei asu planeeringuala rohevõrgustikus. Võttes aluseks „Saare maakonnaplaneering 2030+” ruumiliste väärtuste kaardi, selgub samuti, et planeeringuala ei paikne rohevõrgustiku aladel. Samas on Saaremaa maakonnaplaneering 2030+ seletuskirjas on välja toodud, et Saare maakonnas moodustab rohelise võrgustiku ka mere rand piiranguvööndi ulatuses – üldjuhul 200 m, millele korduva üleujutusega randadel lisandub üleujutatava ala laius. Arvestades maakonna saarelisust on mere rand üks tähtsamaid koridore võrgustiku sidususe ja territoriaalse terviklikkuse tagamiseks. Mere ranna koridori sidususe tagamiseks, tuleb võimalikult sidusana säilitada seal asuvad looduskooslused ning piirata inimtegevusest lähtuvat kahjulikku mõju. Peamine sidusust ohustav tegevus on randadele ja kallastele ehitamine.

Vastavus Maakonnaplaneeringu tingimustele:

Planeeringuala asub Saare maakonnaplaneeringu 2030+ (kehtestatud riigihalduse ministri 27.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/94) ruumiliste väärtuste kaardi alusel väärtuslikul maastikul ja hoiualal. Lisaks asub planeeringuala maakonnaplaneeringu seletuskirja alusel ka rohevõrgustikus.

Rähni katastriüksusele on inventeeritud kaitstav elupaigatüüp loopealne (6280*), mis jääb väljapoole planeeringuala. Pärandkoosluste ala jääb planeeringualast välja. Eeldatavasti kasutatakse neid alasid karjatamiseks. Planeeringualale viib juba olemasolev pinnastee ning Rähni katastriüksus on olnud ajalooliselt hoonestatud. Ajaloolisele hoonestusele viitavad planeeringualal olevad varede ning ka ajaloolised kaardid. Seega lähtutakse planeeringu elluviimisel juba olemasolevast asustumustrist ning struktuurist, kasutades juba olemasolevat teed ning varede asukohta.

Planeeritud tegevustega ei ole kavas rohevõrgustiku senist toimivust ja sidusust aladel ohtu seada. Planeeringuala on kavandatud juba olemasolevate varede asukohta ja mere ranna vahele jääb piisav puhver tagades nii liikumisteed ulukitele. Seega ei ole planeeritaval tegevusel eeldatavasti olulist mõju rohevõrgustiku edasisele toimivusele mere rannal ja piirkonnas.

Eeltoodust tulenevalt on planeering üldjoontes Saare maakonnaplaneering 2030+ vastav.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) kohaselt tuleb detailplaneeringu koostamise käigus koostada keskkonnamõtjude strateegiline hindamine juhul, kui detailplaneeringu alusel kavandatud tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju või kui kavandatakse tegevust, mis võib üksi või koostoimes teiste tegevustega eeldatavalt oluliselt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala. Keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

Detailplaneeringuga kavandatu ei ole otseselt seotud jäätmekäitluse või veekaitsega ega Euroopa Liidu keskkonnavalaste õigusaktide ülevõtmisega. Tulenevalt tegevuse iseloomust ei oma planeerimisdokument tähtsust Euroopa Liidu keskkonnavalaste õigusaktide nõuete ülevõtmisel.

Vastavalt planeerimisseaduse § 142 lg 6 tuleb üldplaneeringut muutva detailplaneeringu koostamisel anda eelhindang ja kaaluda keskkonnamõju strateegilist hindamist (edaspidi *KSH*), Keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

2. Planeeringuala kitsendused ja kommunikatsioonid

Detailplaneeringu alal ja selle vahetus läheduses rakenduvad järgnevad kitsendused:

1. Planeeringualale ulatub ranna ehituskeeluvöönd ja ranna piiranguvöönd.
2. Planeeringuala asub Laidunina hoiualal (KLO2000215) ja Natura 2000 võrgustiku Kura kurgu linnualal (RAH0000132) ning Laidunina looduslal (RAH0000417).
3. Planeeringualale ulatub III kaitsekategooria mets-pirnipuu (*Pyrus pyrastra*) taimeliigi leiukoht.

Planeeringualal kommunikatsioone ei ole (joonis 1).

Joonis 1. Maa-ameti kitsenduste kaart (seisuga 07.10.2024)

3. Planeeringuala keskkonnatingimused

Detailplaneeringuga kavandatakse ehitusõigust Saaremaa vallas, Imara külas Rähni katastriüksusele. Planeeringualal kehtiv detailplaneering puudub. Juurdepääs Rähni katastriüksusele on 7210009 Pagila teelt ja sealt edasi mööda munitsipaalomandis olevat Pagila maaüksust kulgevat pinnasteed. Pagila tee ei ole hetkel aktiivses kasutuses ja tee seisukord ei võimalda nõuetekohast sõiduautoga liiklemist - tee on kitsas, ääristatud puude ja võsaga, hetkel sisuliselt auklik pinnasetee. Ehitisregistri andmetel on katastriüksus hoonestamata, kuid katastriüksus on olnud ajalooliselt hoonestatud (aluseks Maa-ameti ajalooline kaardirakendus, 1963. a fotoplaan).

Joonis 2. Planeeringualale viiv pinnastee üle Pagila maaüksuse. (Keti Kaljuste, 30.09.2024)

Planeeringuala paikneb suhteliselt kaitstud põhjaveega alal. Reostatud pinnase kohta andmed puuduvad. Saare maakonnaplaneering 2030+ ruumiliste väärtuste kaardi järgi asub planeeringuala väärtuslikul maastikul ja hoiualal. Katastriüksusele on inventeeritud kaitstav elupaigatüüp loopealne (6280*), mis jääb väljapoole planeeringuala.

Kinnistu on varasemalt olnud hoonestatud. Kunagisest hoonest on säilinud vundament Rähni maaüksuse lõunanurgas. Vundamenti juurde viib olemasolev pinnastee. Lisaks hoone vundamendile asuvad maaüksusel ka talupuud (pirnid, õunapuud, paplid).

Planeeringualal ei asu vääriselupaiku, samuti puuduvad muinsuskaitsealused objektid ning kultuurimälestised. Küll aga, jääb planeeringualale väikeses ulatuses III kaitsekategooria taimeliigi mets-pirnipuu (*Pyrus pyraeaster*) leiukoht, maaüksusele elupaigatüüp loopealne (6280*) ning II kaitsekategooria taimeliigid. Lisaks ulatub maaüksusele ka II kaitsekategooria linnuliigi leiukoht. Planeeringuala on tasase reljeefiga, absoluutkõrgus jääb vahemikku 2-3 m.

Joonis 3. Vaade planeeringualale olemasolevalt pinnasteelt lõunas. (Keti Kaljuste, 30.09.2024)

Joonis 4. Vaade planeeringualale idast. (Keti Kaljuste, 30.09.2024)

Joonis 5. Olemasolevad vundamendid planeeringualal. (Keti Kaljuste, 30.09.2024)

4. Planeeritud tegevusega kaasnevad mõjud

Planeeritud tegevustega kaasnevad mõjud võib jagada kaheks: ehitamisaegsed ja ehitamisjärgsed mõjud. Ehitusaegsed mõjud on lühiajalised ja lõppevad enamasti ehitustegevuse lõpetamisega. Planeeringualale ei rajata keskkonnaohtlikke või keskkonda reostavaid objekte, millest võiks lähtuda naabermaaiüksustele edasi kanduv oluline keskkonnamõju.

4.1. Mõju põhja- ja pinnaveele

Planeeringuala paikneb suhteliselt kaitstud põhjaveega alal. Reostatud pinnase kohta andmed puuduvad tõenäoliselt see maaüksustel puudub.

Mõju põhja- ja pinnaveele võib avalduda ka ehitustöödel tekkiva õnnetuse käigus kemikaalide/kütuste lekkimisel põhjavette. Oluline keskkonnamõju põhja- ja pinnaveele võib samuti avalduda maapinnale ladestatud või maetud keskkonnaohtlike jäätmete tõttu, mida planeeringu elluviimise käigus eeldatavasti oodata ei ole.

Planeeritava elamu veevarustus ning kanalisatsioon on kavandatud individuaalse puurkaevu ja kogumismahuti baasil. Ei ole ka põhjust eeldada, et planeeringu elluviimine toob kaasa inimtegevusest põhjustatud reostuse kandumise pinna- ja põhjavette.

4.2. Mõju maavaradele

Maa-ameti andmetel ei paikne planeeringualal maardlaid ega kaevandamisväärseid maavarasid. Planeeringuga kavandavate tegevustega ei kaasne maa-ainese ega maavarade otsest arvestatavat kaevandamist, kuid mõningane maavarade kasutamise vajadus tekib seoses

teede ja parkimisala rajamisega kavandatava hoonestuse juurde, mis eeldab täitematerjali kasutust. Tegevusi, mis otseselt mõjutaksid maavarade kasutamist, käesoleva detailplaneeringu raames ei kavandata. Erinevate ehitustööde käigus kooritavat pinnast saab ära kasutada krundi piires, väljaspool maaüksust maa-ainese kasutamiseks on vajalik Keskkonnaameti luba seaduses määratud juhtudel. Luba pole vaja taotleda maaparandushoiutöödel, maanteekraavide puhastamisel, tehnovõrkude ja -rajatiste rajamisel vastava projektiga määratud mahus või projekti puudumisel vastava töö tegemiseks põhjendatud mahus tekkivale kaevisele ja tee ehitamisel saadud kaevisele, kui seda kasutatakse sama objekti tarbeks. Keskkonnaameti luba ei ole vajalik ehitustöödel üle jääva kaevise võõrandamiseks, mis on mahus alla 5000 kuupmeetri.

4.3. Mõju pinnasele, taimestikule ja loomastikule

Peamine mõju pinnasele kaasneb hoonete, rajatiste ja sinna juurde kuuluvate tehnosüsteemide rajamisel. Ehitustegevuse käigus on oht pinnase saastumiseks territooriumil ladustatavate ja kasutatavate kemikaalidega (nt kütused). Ehitustegevuse käigus hävineb paratamatult haljastus planeeritavate hoonete ja rajatiste alusel alal ning ka vahetus naabruses võib ehitustehnika tallamise ja materjalide ladustamise tõttu kahjustuda olemasolevat alustaimestikku. Maa-ameti looduskaitse kaardi järgi ulatub Rähni katastriüksusele III kategooria kaitsealused liigi mets-pirnipuu (*Pyrus pyrastra*) leiukoht. Lisaks jäävad maaüksusele ka II kaitsekategooria taimeliikide kasvukohad ja inventeeritud on ka Laidunina hoiuala (sh Laidunina loodusala) kaitse-eesmärkides nimetatud kooslus loopealne (6280*). Looduskaitseseaduse (edaspidi LKS) § 55 lg 7 kohaselt on keelatud II kaitsekategooria taimede kahjustamine, sh korjamine ja hävitamine. LKS § 55 lg 8 sätestab, et keelatud on III kaitsekategooria taimede, seente ja selgrootute loomade hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas. LKS § 55 lg-st 7 ja 8 tulenevalt ei ole lubatud kaitsealuse liigi ja tema elupaiga kahjustamine. Planeeritav tegevus eeldatavasti taimeliikide leiukohta ohtu ei sea, kuid detailplaneeringus tuleb tingimusena välja tuua, et tuleb tagada kaitsemeetmed mets-pirnipuu säilimiseks ning ka planeeringualast välja ulatuvate II kaitsekategooria taimeliikide kasvukohtade ja elupaigatüübi loopealne kaitseks. Mets-pirnipuu, olles planeeringualale kõige lähemal asuv kaitsealune taimeliik, kaitseks on vajalik rakendada puhverala. Kaitsealuse puu lähedal ei ole lubatud ehitusmaterjalide ladustamine ja rasketehnika kasutamine. Ehitustegevust ei ole planeeritud planeeringualast välja elupaigatüübile ja II kaitsekategooria taimeliikide asukohta. Kaitsemeetmetena ei ole lubatud nimetatud aladel ka rasketehnika kasutamine ja ehitusmaterjalide ladustamine. Meetmete rakendamisel ei ole oodata mõju nimetatud aladele ja liikidele.

Planeeringuala piirneb (Pagila rannateega piirnev ala) osaliselt kaitstavate kooslustega: lubjarikas aruniit (6210), loopealne (6280*) ja puiskarjamaa (9070). Kooslused on nimetatud nii Laidunina hoiuala kui ka Laidunina loodusala kaitse-eesmärkides. Pagila rannatee puhul on tegemist juba olemasoleva kasutatava pinnasteega. Planeeringualale pääsemiseks tuleb aga tee ehitada välja vajadusel päästetehnikale läbitavaks ja nõuetele vastavaks. Tee väljaehitamine eeldab täitmist killustikuga ning tee vahetus läheduses olevate ohtlike puude ja võsa langetamist. Tee ehitamine on lühiajaline protsess ning ei too endaga kaasa eeldatavasti kaasa olulist ja kahjulikku mõju osaliselt tee äärdel jäävatele kooslustele.

Planeerigu elluviimisel ei ole eeldatavasti oodata olulist mõju ja kahju ranna kaitse-eesmärkidele (sh hoiualade kaitse-eesmärke ja kaitstavaid liike). Detailplaneeringu koostamisel ja edaspidi planeeringu elluviimisel tuleb rakendada kaitsemeetmeid koosluste ja liikide kaitseks ning säilimiseks maaüksusel ja ennekõike planeeringualal.

Planeeringuala paikneb Saare maakonnaplaneering 2030+ seletuskirja alusel rohevõrgustikus mere ranna piiranguvööndi ulatuses.

Planeeritud tegevustega ei ole kavas rohevõrgustiku senist toimivust ja sidusust aladel ohtu seada. Planeeringuala on kavandatud juba olemasolevate varede asukohta ja mere ranna vahele jääb piisav puhver tagades nii liikumisteed ulukitele. Seega ei ole planeeritaval tegevusel eeldatavasti olulist mõju rohevõrgustiku edasisele toimivusele mere rannal ja piirkonnas.

Arvestades, et planeeringuala paikneb Natura 2000 võrgustiku aladel ning Laidunina hoiualal ja väikeses ulatuses Kura kurgu hoiualal, on nimetatud aladel kindlasti ka kaitsealuseid linnuliike, kellega tuleb planeeringu elluviimisel arvestada. Planeeringuala kattub osaliselt ka II kaitsekategooria linnuliigi leiukohaga. Tegemist on nii Kura kurgu hoiuala kui ka Kura kurgu linnuala kaitse-eesmärgiks olev linnuliigiga. Vastavalt LKS § 55 lg 61 p 2 on keelatud looduslikult esinevate lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise, poegade üleskasvatamise, talvitumise ja rände ajal. Sama seaduse § 52 lg 1 kohaselt tuleb ehitamisel tagada kaitsealuste liikide isenditele võimalikult ohutud elu- ja liikumisteed. Lisaks tuleb sellest tulenevalt mürarikkeid töid teostada väljaspool lindude pesitsusperioodi, mis kestab 15. märtsist kuni 31. juulini. Eelnimetatud tingimused peavad olema ka detailplaneeringus.

Lisaks on EELIS-e andmetel ligikaudu 1,7 km kaugusel registreeritud I kaitsekategooria linnuliigi merikotka (*Haliaeetus albicilla*, EELIS kood KLO9128509) elupaik ja Kaugatoma merikotka püsielupaik (EELIS kood KLO3002376). LKS § 55 lg 6¹ kohaselt on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Merikotka kaitse tegevuskava kohaselt on merikotkas väga tundlik pesitsusaegse häirimise suhtes ja võib kurna hüljata ühekordse häirimise tulemusena. Arvestades, et tegevust kavandatakse 1,7 km kaugusel, ei ole eeldada negatiivse mõju avaldumist kaitsealusele liigile. Eeldatavasti ei ole planeeringu elluviimisel kaitstavatele linnuliikidele olulisi mõjusid ette näha.

4.4. Mõju välisõhu seisundile

Märkimisväärset õhusaastatuse suurenemist planeeringu elluviimisega ei kaasne. Mõningane mõju välisõhule kaasneb ehitustööde käigus eralduva heitgaaside emissiooni näol. Peamine mõju välisõhule kaasneb hoonete, rajatiste ja vajalike tehnovõrkude ehitamise etapis, kuid mis on vaid ajutise iseloomuga. Kumulatiivset mõju ei esine ning õhusaaste osas piirkonna taluvust suure tõenäosusega ei ületata. Heitmed satuvad välisõhku peamiselt lammutus- ning ehitustegevusega kaasnevast tolmust ja sisepõlemismootorite tööst. Kuna mootorsõidukite heitgaasi normid peavad vastama Keskkonnaministri 22. septembri 2004. a. määrusele nr. 122 „Mootorsõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste, suitsususe ja mürataseme piirväärtused”, ei ole heitgaasidest tingitud mõju oluline

4.5. Jäätmetekkega seonduvad mõjud

Jäätmete sorteeritud kogumine peab toimuma vastavalt jäätmeseaduses ja valla jäätmehoolduseeskirjas toodud nõuetele. Ehitustegevusel tekivad jäätmed hoonete ja rajatiste ehitamisel (ehitusmaterjali, nende pakendid, teisaldatav pinnas jms). Ehitustegevuse käigus tekkivad suuremõõtmelised ja muud ehitusjäätmed tuleb üle anda litsentseeritud käitlejale - võimalusel suunata taaskasutusse. Vajadusel on kohalikul omavalitsusel õigus nõuda jäätmete

üleandmist tõendavate dokumentide esitamist. Planeeringuga kavandatav tegevus ei suurenda märkimisväärselt jäätmeteket. Jäätmete käitlemist kohapeal ei kavandata ja jäätmetekke mõju avaldub jäätmete lõppkäitleja juures. Kavandatav tegevus ei oma seega eeldatavalt jäätmetekkest tulenevat olulist negatiivset mõju keskkonnale.

4.6. Jääkreostus

Planeeritud tegevuse iseloomu silmas pidades on jääkreostuse või pinnasereostuse esinemine vähetõenäoline.

4.7. Mära, vibratsioon, valgus-, soojus- ja kiirgussaaste ja visuaalne mõju

Ehitustegevuse käigus tekib paratamatult mära ehitusmaterjalide vedamisel ja mehhanismide tööst. Niisugune mürateke kaasneb pea iga ehitusega. Ehitustööde ajal tuleb arvestada Sotsiaalministri määrusega nr. 42 „Mära normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid”. Uue hoonestuse rajamise tagajärjel mära- ja välisõhu saastetase piirkonnas, välja arvatud ehitusaegselt, eeldatavalt märkimisväärselt ei suurene. Planeeringualal pole ette näha vibratsiooni, soojus- ja/või kiirgussaaste tekkimist.

4.8. Mõju majanduslikele ja sotsiaalsetele aspektidele

Planeeringu elluviimine avaldab pigem positiivset mõju piirkonna majanduslikele ja sotsiaalsetele näitajatele tänu elanike lisandumisele. Asukoht on elamule sobilik ja ootuspärane, lisaks linnale ja alevitele lähedal ning planeeringu elluviimisel ligipääsetavam. Planeeritava elamu lisandumisel ei suurene oluliselt mära piirkonnas. Lisaks aitab planeeringu elluviimine muuta ala visuaalset olemust ilmetute varede asemele elamu rajamisel.

5. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus

Ehitustegevus on üks avariide ja tööõnnetuste rohkeim tegevusvaldkond. Avariid võivad esineda kõikjal, eriti töötamisel erinevate seadmete ja mehhanismidega, kuid ka kemikaalide ja kütuste käitlemisel. Transpordi puhul pole välistatud õnnetusoht liikluses. Samas, kõigi nõuete täitmisel ei tohiks tavapäraselt eelpool kirjeldatud olukordi ette tulla ning tegemist saab olla vaid hädaolukordadega. Nende juhtumise tõenäosus on väike seetõttu, et planeeritavad tööd on lühiajalised ning nõuetest kinni pidades on minimeeritud ka avariilukordade esinemise võimalused. Ohutustehnika jälgimisel ja tehniliselt korras masinate kasutamisel on avarii tekkimine ja saasteainete levik pinnasesse või vette ning sellest olulise reostuse tekkimine ebatõenäoline.

6. Natura 2000 võrgustiku alad ja muud kaitstavad loodusobjektid planeeringualal, kavandatava tegevuse eeldatav mõju

Natura 2000 on üleeuroopaline kaitstavate alade võrgustik, mille eesmärk on tagada haruldaste või ohustatud lindude, loomade ja taimede ning nende elupaikade ja kasvukohtade kaitse. Natura 2000 loodusalad ja linnualad on moodustatud tuginedes Euroopa Nõukogu direktiividele 92/43/EMÜ ja 79/409/EMÜ.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse alusel on keskkonnamõju hindamine vajalik juhul kui kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada Natura võrgustiku

ala. Detailplaneeringuala asub Natura 2000 võrgustiku Laidunina loodusala (RAH0000417) ja

Kura kurgu linnualal (RAH0000132), Laidunina hoiualal (KLO2000215) ning vähesel määral ka Kura kurgu hoiualal (KLO2000316). Planeeringualal kavandatud tegevused on lühiajalise loomuga ja ei oma ebasoodsat mõju nimetatud alade kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele ja elupaikadele. Maa-ameti looduskaitse kaardi järgi ulatub Rähni katastriüksusele III kategooria kaitsealused liigi mets-pirnipuu (*Pyrus pyraeaster*) leiukoht. Lisaks jäävad maaüksusele ka II kaitsekategooria taimeliikide kasvukohad ja inventeeritud on ka Laidunina hoiuala (sh Laidunina loodusala) kaitse-eesmärkides nimetatud kooslus loopealne (6280*). Looduskaitseseaduse (edaspidi LKS) § 55 lg 7 kohaselt on keelatud II kaitsekategooria taimede kahjustamine, sh korjamine ja hävitamine. LKS § 55 lg 8 sätestab, et keelatud on III kaitsekategooria taimede, seente ja selgrootute loomade hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas. LKS § 55 lg-st 7 ja 8 tulenevalt ei ole lubatud kaitsealuse liigi ja tema elupaiga kahjustamine. Planeeritav tegevus taimeliikide leiukohta ohtu ei sea, kuid detailplaneeringus tuleb tingimusena välja tuua, et tuleb tagada kaitsemeetmed mets-pirnipuu säilimiseks ning ka planeeringualast välja ulatuvate II kaitsekategooria taimeliikide kasvukohtade ja elupaigatüübi loopealne kaitseks. Mets-pirnipuu, olles planeeringualale kõige lähemal asuv kaitsealune taimeliik, kaitseks on vajalik rakendada puhverala. Kaitsealuse puu lähedal ei ole lubatud ehitusmaterjalide ladustamine ja rasketehnika kasutamine. Ehitustegevust ei ole planeeritud planeeringualast välja elupaigatüübile ja II kaitsekategooria taimeliikide asukohta. Kaitsemeetmetena ei ole lubatud nimetatud aladel ka rasketehnika kasutamine ja ehitusmaterjalide ladustamine. Meetmete rakendamisel ei ole oodata mõju nimetatud aladele ja liikidele.

Kavandatava tegevusega ei ole kaitstavatele aladele mõjusid ette näha ja eeldatavasti ühe elamu lisandumisel neid ka pole. Mõju Natura aladele on välistatud.

Laidunina loodusala I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on esmased rannavallid (1210), rannaniidud (*1630), karstijärved ja -järvikud (*3180), kadastikud (5130), kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad - 6210), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270), lood (alvarid - *6280), sinihelmikakooslused (6410), liigirikkad madalsood (7230) ning puiskarjamaad (9070).

Kura kurgu linnuala liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on alk (*Alca torda*), soopart e pahlsaba-part (*Anas acuta*), luitsnökk-part (*Anas clypeata*), piilpart (*Anas crecca*), viupart (*Anas penelope*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), rääkspart (*Anas strepera*), hallhani e roohani (*Anser anser*), hallhaigur (*Ardea cinerea*), kivirullija (*Arenaria interpres*), merivart (*Aythya marila*), mustlagle (*Branta bernicla*), valgepõsk-lagle (*Branta leucopsis*), sõtkas (*Bucephala clangula*), niidurisla e rüdi e niidurüdi (*Calidris alpina schinzii*), suurrüdi e rüdi e suurrisla (*Calidris canutus*), väikerüdi e rüdi e väikerisla (*Calidris minuta*), krüüsel (*Cephus grylle*), liivatüll (*Charadrius hiaticula*), aul (*Clangula hyemalis*), väikeluik (*Cygnus columbianus bewickii*), kümnökk-luik (*Cygnus olor*), punakurk-kaur (*Gavia stellata*), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*), tõmmukajakas (*Larus fuscus*), võotsaba-vigle (*Limosa lapponica*), tõmmuvaeras (*Melanitta fusca*), väikekoskel (*Mergus albellus*), jääkoskel (*Mergus merganser*), rohukoskel (*Mergus serrator*), kormoran e karbas (*Phalacrocorax carbo*), plüü (*Pluvialis squatarola*), sarvikpütt (*Podiceps auritus*), tuttpütt (*Podiceps cristatus*), naaskelnökk (*Recurvirostra avosetta*), hahk (*Somateria mollissima*), räusktiir e räusk (*Sterna caspia*) ja tumetilder (*Tringa erythropus*).

Laidunina hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide - rannaniitude (1630*), lubjarikkal mullal kuivade niitude (6210*, orhideede

oluliste kasvualade), lubjavaesel mullal liigirikaste niitude (6270*), loode (alvarite) (6280*), sinihelmikakoosluste (6410), liigirikaste madalsoode (7230) ja puiskarjamaade (9070) kaitse.

Kura kurgu hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide - karide (1170), üheaastase taimestuga esmaste rannavallide (1210), rannaniitude (1630*), väikesaarte ja laidude (1620), püsitaimestuga liivarandade (1640), hallide luidete ehk kinnistunud rannikuluidete (2130*), sinihelmikakoosluste (6410) ning II lisas nimetatud liigi - hallhülge (*Halichoerus grypus*), nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ I lisas nimetatud linnuliikide ja I lisas nimetamata rändlinnuliikide elupaikade kaitse. Linnuliigid, kelle elupaiku kaitstakse, on: punakurk-kaur (*Gavia stellata*), järvekaur (*Gavia arctica*), kormoran (*Phalacrocorax carbo*), külmnökk-luik (*Cygnus olor*), väikeluik (*Cygnus columbianus bewickii*), hallhani (*Anser anser*), valgepõsk-lagle (*Branta leucopsis*), mustlagle (*Branta bernicla*), viupart (*Anas penelope*), piilpart (*Anas crecca*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), soopart (*Anas acuta*), luitsnökk-part (*Anas clypeata*), rääkspart (*Anas strepera*), merivart (*Aythya marila*), hahk (*Somateria mollissima*), aul (*Clangula hyemalis*), tõmmuvaeras (*Melanitta fusca*), sõtkas (*Bucephala clangula*), väikekoskel (*Mergus albellus*), rohukoskel (*Mergus serrator*), jääkoskel (*Mergus merganser*), naaskelnökk (*Recurvirostra avosetta*), liivatüll (*Charadrius hiaticula*), plüü (*Pluvialis squatarola*), suurrüdi (*Calidris canutus*), väikerüdi (*Calidris minuta*), soorüdi (*Calidris alpina*), vöötsaba-vigle (*Limosa lapponica*), tumetilder (*Tringa erythropus*), kivirullija (*Arenaria interpres*), alk (*Alca torda*) ja krüüsel (*Cephus grylle*).

Lähim kaitseala tegevusalale on linnulennult ca 1,8 km kaugusele läände jääv Kaugatoma-Lõu hoiuala (KLO2000313). Kaugatoma-Lõu hoiuala (edaspidi kaitseala) eesmärk on kaitsta: Kaugatoma-Lõu hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide - liivaste ja mudaste pagurandade (1140), laiade madalate lahtede (1160), karide (1170), püsitaimestuga kivirandade (1220), väikesaarte ning laidude (1620), rannaniitude (1630*), kadastike (5130), lubjarikkal mullal kuivade niitude (6210*), lubjavaesel mullal liigirikaste niitude (6270*), loodude (6280*), liigirikaste madalsoode (7230), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080*) ning nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ I lisas nimetatud linnuliikide ja I lisas nimetamata rändlinnuliikide elupaikade kaitse. Linnuliigid, kelle elupaiku kaitstakse, on: külmnökk-luik (*Cygnus olor*), väikeluik (*Cygnus columbianus bewickii*), laululuik (*Cygnus cygnus*), hallhani (*Anser anser*), valgepõsk-lagle (*Branta leucopsis*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), piilpart (*Anas crecca*), tuttvart (*Aythya fuligula*), merivart (*Aythya marila*), hahk (*Somateria mollissima*), aul (*Clangula hyemalis*), sõtkas (*Bucephala clangula*), väikekoskel (*Mergus albellus*), rohukoskel (*Mergus serrator*), jääkoskel (*Mergus merganser*), liivatüll (*Charadrius hiaticula*), rüüt (*Pluvialis apricaria*), kiivitaja (*Vanellus vanellus*), niidurüdi (*Calidris alpina schinzii*), tumetilder (*Tringa erythropus*), punajalg-tilder (*Tringa totanus*), heletilder (*Tringa nebularia*), tõmmukajakas (*Larus fuscus*) ja liivatüll (*Charadrius hiaticula*).

Pidades silmas planeeritava tegevuse eesmärki ja iseloomu, ei ole käesoleva planeeringu elluviimisel oodata mõjusid kaitse-eesmärgiks olevate liikidele ja nimetatud aladele. Detailplaneeringuga ei ole kavandatud tegevusi, mis kahjustaksid eelnimetatud alasid või seaksid ohtu kaitse-eesmärgiks olevad elupaigad või isendid. Ei ole oodata, planeeritava majapidamise lisandumise tulemusel tõuseks piirkonnas müra või muude häiringute tase niisuguses ulatuses, mis lähedal pesitsevaid või rändel olevaid linnuliike häiriks. Mõju Natura aladele on välistatud.

7. Kokkuvõte ja järeldus

Tegemist on üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga, mille eesmärgiks on ehitusõiguse määramine elamu ning kõrvalhoone ning eratee rajamiseks ning selleks ehituskeeluvööndi vähendamine.

Planeeritava tegevusega ei kavandata keskkonnoahtlikke tegevusi ega vastavate objektide rajamist, seepärast olulisi negatiivseid mõjusid antud detailplaneeringu kehtestamisega ette näha pole. Kavandatav tegevus ei ületa eeldatavalt tegevuskoha keskkonnataluvust. Kavandataval tegevusel puudub oluline kumulatiivne mõju, see ei sea ohtu inimese tervist ja heaolu, kultuuripärandit ega vara. Detailplaneeringul puudub piiriülene mõju ja lähtuvalt kavandatava tegevuse iseloomust ning läbi viidud uuringutest ka oluline strateegiline mõju maakondliku või omavalitsuse territooriumi mastaape silmas pidades.

Käesoleva detailplaneeringu ala asub ja hõlmab tegevusi Natura 2000 võrgustiku aladel ja Laidunina hoiuala territooriumil. Planeeringualal on maa-ameti andmetel edelapoolses nurgas III kaitsekategooria taimeliigi mets-pirnipuu (*Pyrus pyraeaster*) leiukoht ja maaüksusele on inventeeritud elupaigatüüp loopealne (6280*) ning II kaitsekategooria taimeliigid. Lisaks ulatub maaüksusele ka II kaitsekategooria linnuliigi leiukoht. Pidades silmas planeeritava tegevuse iseloomu, ei ole eeldatavasti käesoleva planeeringu elluviimisel oodata mõjusid nimetatud aladele või kaitsealustele liikidele ning elupaikadele. Planeeringu elluviimisel tuleb rakendada kaitsemeetmed isendite ja elupaikade kaitseks. Mõju Natura aladele on välistatud.

Eeltoodust tulenevalt on Saaremaa Vallavolikogu seisukohal, et käesoleva detailplaneeringuga kavandatava tegevuse elluviimisega ei kaasne eeldatavalt olulist negatiivset keskkonnamõju ning keskkonnamõju strateegilist hindamist ei ole põhjust algatada.

Koostaja: Ketil Kaljuste

Looduskasutuse ja -kaitse peaspetsialist